

آشنایی با علم سنجی

علم سنجی، فن تجزیه و تحلیل آماری و کمی متون علمی است. یکی از مهمترین اهداف این علم، بنا نهادن نظام هایی از شاخص های توصیف کننده پژوهش در اجتماعات مختلف علمی است. انتشار مداوم و منظم چنین شاخص هایی می تواند عنصری مفید و کارآمد برای مدیریت تحقیق و سیاستگزاری در علوم باشد. اساس علم سنجی بر تجزیه و تحلیل پارامترهای اطلاعاتی استوار است که این پارامترها مقالات علمی، پروانه های ثبت اختراع، مجلات و بطور کلی اطلاعات علمی منتشر شده می باشند. نتایج حاصل از این تجزیه و تحلیل، به تعیین ساختار جریان مدارک علمی و فرایندهای استنادی آنها کمک می کند. برای نیل به اهداف علم سنجی، بایستی از نمایه نامه های پویا استفاده شود تا بتوان روند پیشرفت نظام های علمی را مشخص ساخت. سابقه این علم به دهه هفتاد میلادی برمی گردد. نقطه شروع و شکل گیری این علم در روسیه شوروی بود. زمانی که برای اولین بار دوبوروف و کارنوا واژه علم سنجی را به کار بردند. آنها علم سنجی را به عنوان اندازه گیری فرایند انفورماتیک تعریف کردند. اولین تجزیه و تحلیل آماری نوشته های علمی را به کول (Cole)، ایلز (Ealse) و هولم (Hulme) نسبت می دهند که برای اولین بار از مقالات علمی منتشر شده به عنوان ملاکی برای مقایسه تولید علمی کشورهای مختلف استفاده کردند. در همان زمان افرادی نظیر لوتکا (Lotka)، برادفورد (Bradford)، زیف (Zipf) به منظور بررسی توزیع انتشارات برحسب مولفین و نشریات، مدل های نظری ویژه ای ارائه دادند. با وجود فعالیت های بسیار در حوزه این علم، تا سال ۱۹۶۹ میلادی حیطه، اهداف و تکنیک های علم سنجی هنوز مشخص نشده بود. در همان زمان بود که نالیموف (Nalimov)، مولچنکو (Mulchenko) رشته های فرعی علم سنجی و دامنه کار آن را تعیین کردند. انتشار مجله بین المللی علم سنجی در سال ۱۹۷۸ میلادی به وسیله تیבור براون هم گام مهمی در جهت شناخت و توسعه جهانی این علم بود. این مجله توسط انتشارات Elsevier در آمستردام منتشر گردید و آکادمی علوم مجارستان در بوداپست (که فعال ترین انجمن علمی در این حوزه به شمار می رفت) مرتباً مقالاتی در زمینه علم سنجی در آن به چاپ می رساند. این مقالات به همراه مطالبی که نالیموف منتشر می نمود، به پرورش و شکل گیری این علم نوپا کمک فراوانی کرد.

معرفی واحد علم سنجی

گروه علم سنجی و پایش دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر در سال ۱۳۹۴ زیر نظر معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه، شروع به کار کرد. وظیفه و رسالت اصلی گروه علم سنجی و پایش بررسی و ارزیابی فعالیت های علمی دانشگاه و تمام مراکز تحقیقاتی تابعه است تا در بهبود جایگاه علم و تولیدات علمی کشور تلاش کند.

فعالیت های این واحد

- بررسی مستمر تولیدات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران شهر.

- معرفی شاخص های علم سنجی.

- معرفی ایندکس های معتبر.

- معرفی مجلات معتبر پژوهشی و....